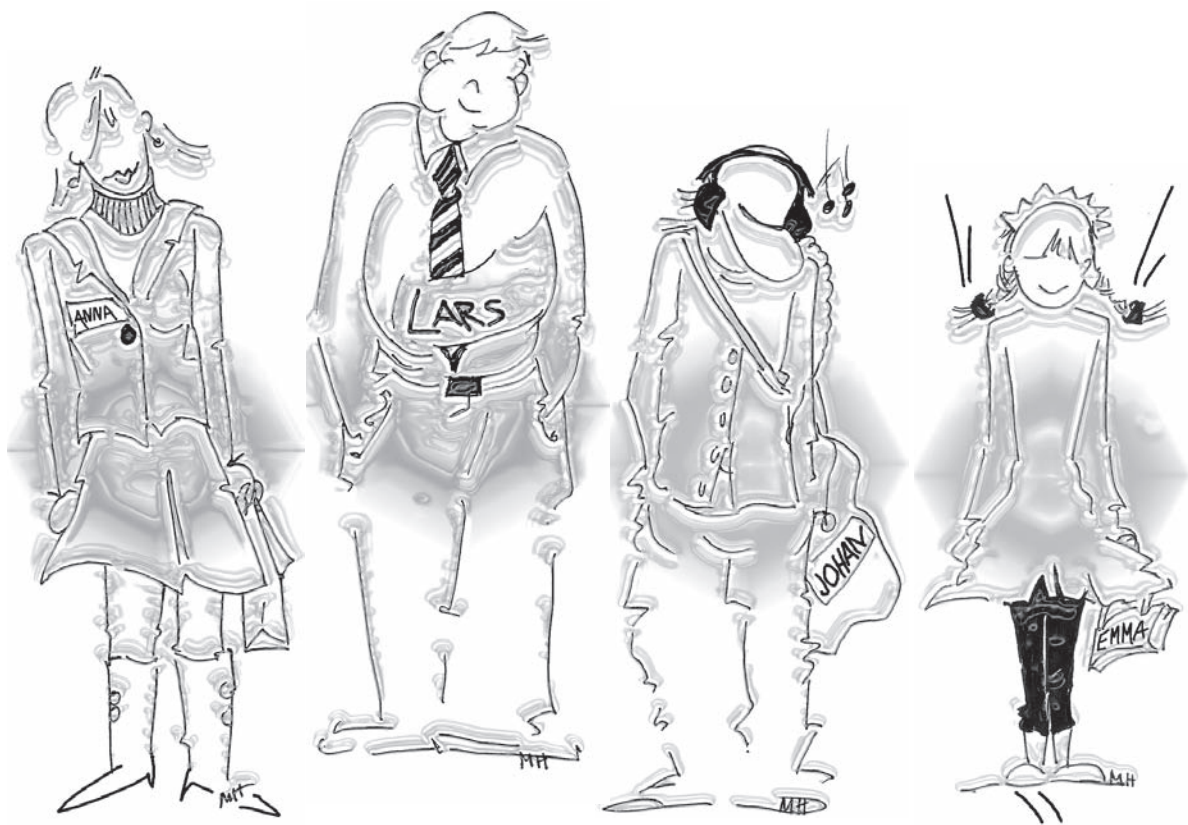

Medel

SVENSSON

674 Familjen Medelvensson The average Swedish family

En ofta återkommande fråga vi får på SCB är hur Medelvensson ser ut. Den frågan är omöjlig att besvara, men nedan ges ett exempel på hur man skulle kunna beskriva den genomsnittliga familjen i Sverige, med hjälp av medelvärden, medianer, typvärden etc. för år 2005.

- Familjen** Medelvensson heter Johansson. Johansson är det vanligaste familjenamnet. 276 131 personer bär det efternamnet. Svensson kommer först på 9:e plats; 111 175 heter så.
- Pappa heter **Lars** Erik Johansson och kallas **Lars**. Erik är det vanligaste mansnamnet (313 731), medan Lars är det vanligaste tilltalsnamnet (107 605).
- Mamma heter **Anna** Maria Johansson och kallas **Anna**. Maria är det vanligaste kvinnonamnet (449 005), medan Anna är det vanligaste tilltalsnamnet (121 549).
- Lars** är 39 år och **Anna** 42. Vanlig medelvärdesberäkning på befolkningens ålder. Att Anna är äldre än Lars beror på kvinnornas längre medellivslängd. Annars är det vanligast att mannen är ett eller annat år äldre än kvinnan i parförhållanden.
- Lars** föddes 1966 och **Anna** 1963. Vanlig subtraktion av åldersmedelvärdet från 2005
- Lars** och **Anna** är gifta. Bland 39-åriga män är 33 010 ogifta och 30 037 gifta. Alltså är majoriteten OGIFTA. Bland 42-åriga kvinnor är 19 896 ogifta och 31 662 gifta. Alltså är majoriteten GIFTA. Här föreligger alltså ett dilemma: en kan ju inte vara gift och en ogift. Vi löser problemet genom att lägga ihop ogifta män och kvinnor (det blir 52 906) och gifta män och kvinnor (det blir 61 699). Resultatet ger en övervikt för gifta, så vi böjer oss för majoriteten – dom är GIFTA.
- De gifte sig 1990, då var **Anna** 27 år och **Lars** 30 år. Vi har utgått från kvinnans ålder vid första äktenskapet, och den var 27 år 1990 dvs. just den ålder Anna hade då. Men enligt statistiken var mannens ålder vid första äktenskapet 30 år. Nu blir det roligt för sätter vi de här uppgifterna i relation till deras ålder 2005 kan vi konstatera att Anna helt enligt naturens lagar blivit 15 år äldre medan Lars däremot bara åldrats 9 år under det 15-åriga äktenskapet!
- Lars** och **Anna** har två barn, en kille och en tjej. 1,8 barn per kvinna. Det blir avrundat två barn. Sannolikheten är 25 % för två pojkar och lika stor för två flickor men 50 % för en av vardera könet.
- Barnen är födda 1990 och 1993. Runt 1990 var förstföderns medelålder 27 år, och det var ju Anna då. Andra barnet kommer cirka tre år senare, dvs. 1993.
- Första barnet, **Johan**, föddes torsdagen den 19 april och sedan kom **Emma** tisdagen den 6 april nästan på dagen 3 år senare. Mer om barnen längre fram. Johan var det vanligaste namnet som gavs till pojkar under 1990 följt av Robin och Daniel. Emma var det vanligaste namnet som gavs till flickor under 1993 följt av Amanda och Johanna. Födelsedatumerna är de dagar då det föddes flest barn respektive år.
- Familjen** bor i villa, vars taxeringsvärde är 770 000 kr. Av personer i åldern 35–44 år (den ålder som Lars och Anna har) bor 64 % av männen och 68 % av kvinnorna i småhus.

Familjen bor i tätort. Men vi preciserar inte närmare deras boendeort.

Till höger redovisas dock några förslag på boendeort utifrån olika sätt att mäta befolkningen "på längden och tvären".

Både **Lars** och **Anna** har 2-årig gymnasial utbildning.

Lars och **Anna** är heltidsarbetande; **Lars** inom industrin och **Anna** inom vård och omsorg.

Familjen har en silvergrå Volvo av 2000 års modell som dom körde 1 700 mil under året som gick. (**Anna** hade helst velat ha en röd.)

Familjen har hemdator och tillgång till Internet.

Lars tog ut sina pappadagar både när **Johan** föddes (1990) och när **Emma** föddes (1993). Och i och med det är vi tillbaka till barnen.

Johan är 15 år och **Emma** 12.

Johan går sista året i grundskolan och tänker fortsätta på samhällsprogrammet i gymnasieskolan. **Emma** går sista året på mellanstadiet.

Av landets 9 047 752 invånare bor 7 631 952 i tätorter; dvs. 84 procent bor i tätort.

Ja, här följer några exempel på var man skulle kunna placera **Familjen Johansson**:

Stockholm som ju är den största kommunen.

Hallsberg som vad gäller folkmängd kommer på plats 145 av våra 290 kommuner och således är landets mediankommun (den mittersta)

I **Hallsbergs kommun (Svennevad)** där landets befolkningsgeografiska tyngdpunkt ligger. Det är den plats dit landets alla invånare kan förflytta sig med ett minimum av transportarbete, mätt med fågelvägsavstånd.

I **Örebro kommun (Asker)** där landets befolkningsgeografiska mittpunkt är belägen. Det är en medianpunkt, dvs. skärningspunkten mellan den latitud och longitud som delar befolkningen i två lika stora delar. Den geografiska mittpunkten som år 1947 fastslogs vara **Flataklocken** i Medelpad. (Mätningen gjordes på så sätt att man under en styv pappkarta av landet flyttade en nål tills kartan vägde jämnt.

Enligt en annan mätning ligger landets geografiska mittpunkt i **Ytterhogdal** i Härjedalen. Den punkten kommer man fram till om man märker ut mittpunkten på en rak linje från Tre riksröset till Skånes sydligaste punkt och sedan i höjd med denna punkt ritar en linje i öst-västlig riktning för att på den ta dess mittpunkt. De närlägnade orterna **Ånge** respektive **Östersund** tar gärna åt sig äran av att vara Sveriges mittpunkt.

41 procent av männen och 33 procent av kvinnorna i åldern 35–44 år har 2-årig gymnasial utbildning.

Drygt 500 000 män arbetar inom Tillverkning och utvinningsindustrin och drygt 550 000 kvinnor inom Vård och omsorg

Silver/grå är den vanligaste färgen på personbilar. Volvo är det vanligaste bilmärket. Flest bilar av årsmodell 2000 rullar på våra vägar. (Silver/grå är den vanligaste färgen på bilar ägda av män och röd den vanligaste färgen på bilar ägda av kvinnor. Men eftersom det finns fler bilar ägda av män så blir den vanligaste färgen totalt sett silver/grå.)

Av sammanboende med barn har 97 procent dator och 93 procent Internet i hemmet.

År 1990 då **Johan** föddes tog 86,3 procent av fäderna ut sina pappadagar. 1993 då **Emma** föddes tog 78,2 procent ut sina pappadagar.

Vanlig addition av åldern till födelseåret.

Samhällsprogrammet är det program som har flest förstahandssökande.

Både Emma och Johan har eget rum och egen mobiltelefon.	Bland flickor 10–12 år har 89 procent eget rum och 53 procent egen mobiltelefon. Bland pojkar 13–15 år har 92 procent eget rum och 82 procent egen mobiltelefon.
Båda barnen idrottar regelbundet, och med regelbundet menar vi flera dagar i veckan.	43 procent av flickor 10–12 år idrottar regelbundet. Bland pojkar 13–15 år är motsvarande andel 51 procent.
Emma har eget husdjur av obe-stämmd sort och art, men Johan får hålla till godo med Emmas . Johan har egen TV på sitt rum, vilket inte Emma har. Men hon har ju i alla fall sitt husdjur.	65 procent av flickor 10–12 år har eget husdjur, men bland pojkar 13–15 år är det bara 41 procent som har eget husdjur. 64 procent av pojkar 13–15 år har egen TV. Bland flickor 10–12 år har 40 procent TV på sitt rum.
Båda barnen ägnar läxorna en till två timmar i veckan.	Det vanligast förekommande svaret på frågan hur många timmar i veckan man ägnar åt läxläsning var en till två timmar. 41 procent av flickor 10–12 år och 39 procent av pojkar 13–15 år uppskattade att läxorna tog så mycket tid.
Emma har en månadspeng runt 150 kronor. Johan har, som han tycker, med ålderns rätt lite mer, cirka 250 kr.	67 procent av flickor i åldern 10-12 år har 100-199 kr i månadspeng. Vanligaste värdet på månadspeng för pojkar i åldern 13-15 år är 200-299 kr. En tredjedel av pojkarna har så mycket.
Men nu tillbaka till mamma Anna och pappa Lars ! Lars är lite överviktig, men inte Anna . Däremot har Anna lite nackvärk vilket inte Lars har.	57 procent av männen i åldern 34-41 år är överviktiga, men endast 32 procent bland kvinnorna i motsvarande ålder.
Varken Anna eller Lars röker.	Andelen dagligrökare bland män i åldern 36-40 år var endast 10 procent, och bland kvinnor 23 procent.
Anna är en "bättre" bokläsare, än Lars .	44 procent av kvinnorna i åldern 35-44 år är flitiga bokläsare mot bara 25 procent bland männen. Ser man till gruppen sammanboende med barn är andelarna desamma.
Båda Anna och Lars röstade Ja till medlemskap i EU 1994, men 2003 röstade de Nej till införandet av euron	2 833 721 röstade Ja och 2 539 132 röstade Nej till medlemskap. 2 453 899 röstade Ja till euron och 3 265 341 röstade Nej till införandet.
Familjen gjorde en semesterresa under det senaste året.	68 procent av männen och 69 procent av kvinnorna i åldern 35-44 år gjorde en semesterresa om minst 1 vecka under året. Ser vi istället till gruppen sammanboende med barn så var andelen där 68 procent.
Om Familjen har tillgång till fritidshus eller inte är lite knepigt att avgöra – men, jo, det har de allt.	49 procent av såväl männen som kvinnorna i åldern 35-44 år hade tillgång till fritidshus. Bland sammanboende med barn var andelen 52 procent.
Familjen sätter varje vecka i sig 1,2 kg godis, eller 3 hg per person! Och dessutom smäller familjen i sig 1 kg kaffebröd och konditorivaror i veckan, dvs. 2,5 hg per person. (Men ändå är det bara Lars som är överviktig.)	Konsumtionen av choklad- och konfektyrvaror uppgick år 2004 till 15,7 kilo per capita. Konsumtionen av kaffebröd och konditorivaror uppgick till 13,4 kg per capita år 2004.

Anna spenderar 3 ggr så mycket som **Lars** på underkläder.

Anna spenderar 6 ggr så mycket som **Lars** på den personliga hygien.

Anna och **Lars** dricker tillsammans 1 liter vin i veckan och tar dessutom varsin 6:a starksprit. Dessutom klämmer de tillsammans tre burkar starköl i veckan.

Nu några ord om **familjen** Johanssons ekonomi. Men låt oss bara först konstatera att det kan vara lite svårt att avgöra vilket mått man ska använda. Vi har i det följande valt att använda medelvärde för inkomst samt såväl medelvärde som medianvärde för förmögenhet. Se till höger för en liten förklaring till de olika värdena. **Lars** har en arbetsinkomst på 28 100 kr/mån och **Anna** en på 21 800 kr/mån. Tillsammans har de alltså en inkomst på 50 000 kr/mån. **Familjens** disponibla inkomst uppgår till 32 000 kr/mån. De har vidare en nettoförmögenhet (medelvärde) om 600 000 kr, nära nog jämt fördelad mellan sig. Uttryckt i medianvärde uppgår deras nettoförmögenhet till 116 000 kr, varav **Anna** har 68 000 och **Lars** 48 000 kr.

I genomsnitt har **familjen** Johanssons utgifter på 31 300 kr i månaden

Cirka en fjärdedel av **familjens** månadsutgifter utgörs av boendekostnad.

Nu har vi kommit till slutet på historien om **familjen** Johansson.

Lars bör bli 79 år och **Anna** 83 år. Vilket innebär att **Lars** går bort året innan **Anna**; dvs. 2045 och 2046.

Och i och med detta konstaterande har vi avslutat berättelsen om **familjen** Medelvensson som ju visade sig heta Johansson.

Kvinnor i åldern 30-49 år spenderar 69 kr i månaden på underkläder. Motsvarande utgift för männen är 25 kr.

Kvinnor i åldern 30-49 år spenderar 105 kr i månaden på den personliga hygien; männen 18 kr.

Årskonsumtionen av alkoholhaltiga drycker per person över 17 år uppgick till 25 liter vin, 36 liter öl och 3,4 liter spritdrycker.

Låt oss ta ett litet exempel för att belysa hur stora skillnaderna kan bli mellan medelvärde och medianvärde. Vi har uppgift om nettoförmögenhet för fem personer.

Nettoförmögenhet för personerna	
Andersson	150 000 000
Bertilsson	400 000
Carlsson	300 000
Davidsson	200 000
Eriksson	100 000

Medelvärdesberäkning (summan av alla förmögenheter dividerat med antalet förmögenheter) ger en medelnettoförmögenhet på 30 200 000 kr.

Medianvärdet (den mittersta nettoförmögenheten) är 300 000 kr.

Så i det här fallet med en mycket förmögen person kommer medelvärdet att ligga en bra bit över övriga personers nettoförmögenhet, varför medianvärdet kan vara att föredra.

Totalt uppgår utgiften per hushåll till i medeltal 21 800 kr i månaden. För hushållstypen sammanboende med barn är månadsutgifterna 31 300.

För Stockholms-hushåll utgör boendekostnaden 25 procent av månadens utgifter. I större städer utgör denna månadskostnad 23 procent.

Ser vi istället till sammanboende med barn totalt så är motsvarande andel för dem 22 procent.

Återstående medellivslängd för **Lars** som är 39 år uppgår till 40 år. För **Anna** som är 42 år uppgår den förväntade medellivslängden till 41 år.

Alla historier har ett slut. Om majoriteten har ett lyckligt slut eller inte har vi ingen statistik på. Så kanske valde vi fel, när vi valde ett lite sorgset slut.